

Maciej Adam Kierzkowski

badacz niezależny

Radio AI. Etnomuzykologiczne studium eksperymentu Off Radia Kraków ze sztuczną inteligencją

W ostatnich latach obserwujemy dynamiczny rozwój technologii sztucznej inteligencji (AI), która coraz silniej wpływa na praktyki kulturowe, w tym produkcję, dystrybucję i emisję muzyki. Zjawisko to, określane mianem mediatyzacji muzyki (Sterne 2012), obejmuje przemiany w sposobach tworzenia, rozpowszechniania i odbioru sztuki dźwięku, a także w relacjach między twórcą, medium a słuchaczem. Wraz z rozwojem narzędzi generatywnych, AI staje się aktywnym (współ)uczestnikiem kultury. Transformacja ta rodzi pytania o granice ludzkiej sprawczości, redefinicję autentyczności oraz etyczne konsekwencje postępującej automatyzacji.

Celem niniejszego artykułu jest analiza eksperymentu Off Radia Kraków z października 2024 roku, w ramach którego na publiczną antenę radiową wprowadzono sztucznie wygenerowanych prezenterów. Projekt, zaplanowany jako eksploracja współpracy człowieka i algorytmu, wywołał szeroką debatę o etycznych granicach automatyzacji, roli człowieka w mediach oraz wiarygodności tych ostatnich. Przypadek

Off Radia Kraków stanowi przyczynek do refleksji nad przemianami kultury muzycznej w erze postępującej algorytmizacji (w pierwszych dekadach XXI wieku), sytuując się na styku etnomuzykologii, medioznawstwa i badań rozwoju technologii.

Niniejsze studium ma charakter etnograficzno-analityczny, łącząc refleksję nad konkretnym przypadkiem medialnym z odniesieniami do literatury na temat autentyczności (Bendix 1997; Moore 2002) i transhumanizmu (Braidotti 2013). Metodologicznie opiera się na analizie dyskursu toczzonego wokół eksperymentu Off Radia Kraków z uwzględnieniem takich materiałów źródłowych, jak komunikaty na stronach internetowych, dokumenty audiowizualne, wpisy w mediach społecznościowych, oświadczenia uczestników i komentatorów eksperymentu. Z uwagi na brak dostępu do nagrań dźwiękowych omawianych tu audycji radiowych, zastosowałem podejście zbliżone do etnografii cyfrowej (Pink i in. 2016), w której przestrzeń internetowa stanowi główne pole obserwacji. Moja analiza koncentruje się zatem na recepcji wydarzenia komunikowanego online. Ujęcie to wpisuje się we współczesne tendencje w etnomuzykologii, poszerzające rozumienie „terenu” o przestrzeń wirtualne i dyskursy w mediach społecznościowych (Pink i in. 2016). Przedmiotem badania jest zarówno przebieg eksperymentu, jak i jego społeczna ocena i interpretacja.

Motywacje i implementacja

Off Radio Kraków, funkcjonujące jako internetowy kanał regionalnego nadawcy publicznego (Radio Kraków SA), w październiku 2024 roku przeprowadziło eksperyment uznawany za pierwszy w Polsce przypadek zastosowania sztucznie wygenerowanych prezenterów radiowych. Projekt ten rozpoczął się 22 października i – choć pierwotnie planowany był na trzy miesiące – został zakończony po niespełna tygodniu. Ta inicjatywa wpisała się w szerszy trend wdrażania sztucznej inteligencji w sferze mediów masowych. Na przykład, w 2018 roku w Chinach

zadebiutował pierwszy cyfrowy audiowizualny prezenter informacyjny oparty na technologii AI opracowanej przez agencję Xinhua News Agency¹, wywołując globalną debatę publiczną. Omawiany tutaj polski projekt uruchomił podobną dyskusję, toczoną również w wymiarze międzynarodowym.

Eksperyment Off Radia Kraków komunikowano jako przedsięwzięcie badawcze, realizowane we współpracy z naukowcami Akademii Leona Koźmińskiego oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego, którzy mieli analizować odbiór audycji i towarzyszący im dyskurs społeczny (Pulit 2024b). Według oświadczenia redaktora naczelnego stacji, Marcina Pulita, decyzja o wdrożeniu projektu wynikała z dwóch grup motywacji: poznawczych i komercyjnych. Z jednej strony chodziło o eksplorację potencjału współpracy człowieka i algorytmów w procesie tworzenia treści medialnych; z drugiej – o przyciągnięcie nowych grup odbiorców, a zwłaszcza tak zwanego pokolenia Z (Pulit 2024a), czyli osób urodzonych w latach 1997–2012. Sztuczna inteligencja miała pełnić funkcję narzędzia innowacji i modernizacji wizerunku stacji, która w obliczu reorganizacji spółki-matki (Radio Kraków SA w likwidacji) poszukiwała nowych sposobów funkcjonowania i komunikacji z odbiorcami.

W ramach implementacji projektu wprowadzono na antenę radiową trzy wirtualne postaci prezenterów: Emilię „Emi” Nowak, Jakuba „Kubę” Zielińskiego i Alexa Szulca. Awatary te różniły się płcią, barwą głosu i stylem mówienia, a jednocześnie reprezentowały środowisko młodych, wykształconych mieszkańców miast, symbolicznie wpisujących się w tożsamość współczesnego pokolenia cyfrowego (Pulit 2024a). Każda z wirtualnych figur została wygenerowana z użyciem narzędzi sztucznej inteligencji, jakkolwiek nie podano jakich konkretnie. W ten sposób wykreowano nie tylko głosy i graficzne wizerunki prowadzących, lecz także ich antenowe narracje. Zgodnie z informacją opublikowaną na stronie internetowej Off Radia Kraków, tekst wygenerowany z użyciem algorytmów „był [...] sprawdzany i weryfikowany przez dziennikarzy,

¹ http://www.xinhuanet.com/english/2018-11/08/c_137591813.htm (dostęp: 25.10.2025).

a następnie przetwarzany na dźwięk” (Pulit 2024a).

Wdrożenie projektu obejmowało również algorytmiczny dobór repertuaru muzycznego, oparty na danych dotyczących preferencji odbiorców w określonej grupie wiekowej. Celem eksperymentu nie było więc całkowite zastąpienie ludzkich decyzji, lecz stworzenie modelu współpracy, w którym „żywi” ludzie wykorzystują narzędzia sztucznej inteligencji do tworzenia programu radiowego (Pulit 2024a). Działania te można określić mianem hybrydowej kurateli, w ramach której człowiek i maszyna współtworzą treść medialną. Prezenter radiowy (człowiek) został zastąpiony przez system generatywny będący połączeniem danych wejściowych, mechanizmów uczenia maszynowego, syntezy intonacji. W ten sposób Off Radio Kraków stworzyło etnograficzny przypadek graniczny, w którym zatarciu uległ podział na ludzką i technologiczną sprawczość.

Recepcja i jej konsekwencje

Reakcje na eksperyment pojawiły się niemal natychmiast po jego wdrożeniu. Już dzień po premierze, w mediach społecznościowych ukazały się pierwsze komentarze byłych pracowników Off Radia Kraków, informujące o zwolnieniach w zespole tuż przed uruchomieniem projektu. Największy rezonans wzbudził wpis dziennikarza Mateusza Demskiego, który ujawnił, że „kilkanaście osób z redakcji [...] [ma zastąpić] sztuczna inteligencja”². Wpis błyskawicznie zdobył duży zasięg, stając się impulsem do medialnej burzy. Dopiero w odpowiedzi na narastającą krytykę, redaktor naczelny stacji, Marcin Pulit, wydał oświadczenie, przedstawiając projekt jako eksperyment społeczno-medialny o charakterze poznawczym i edukacyjnym. Taka chronologia wydarzeń (najpierw oburzenie i protest, a dopiero potem oficjalne wyjaśnienia) okazała się kluczowa dla percepcji całego przedsięwzięcia. W opinii publicznej zderzyły się dwa dyskursy: entuzjastyczny, podkreślający wartość innowacji technologicznych; oraz krytyczny, akcentujący kwestie etyczne

² <https://www.facebook.com/matdemski/posts/pfbidoDJrYTQU9Jb8E1xQQJtHeVtyDHNHPbG1X6BhFKSSa53ZjYYeyLv4vYd9uATLtrEel> (dostęp: 14.01.2025).

i społeczne konsekwencje automatyzacji w mediach. O ile kierownictwo stacji przedstawiało projekt jako neutralne badanie nad współpracą człowieka i maszyny, o tyle dla wielu dziennikarzy i odbiorców stał się on symbolem postępującej dehumanizacji mediów publicznych.

W krótkim czasie sprawa zyskała jeszcze szerszy rozgłos. Artykuły o eksperymencie pojawiły się w zagranicznych mediach, jak CNN³ i ABC News⁴, które relacjonowały kontrowersje wokół polskiego przypadku. Protest Mateusza Demskiego przybrał formę publicznej petycji skierowanej do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz przedstawicieli środowiska dziennikarskiego, w której radiowiec podniósł zasadnicze kwestie etyczne związane z eksperymentem. W apelu, podpisanym przez ponad dwadzieścia cztery tysiące osób, Demski sprzeciwił się automatyzacji dziennikarstwa muzycznego, argumentując, że „media – pomimo nowinek technicznych – tworzą ludzie”, a „zaangażowane społecznie treści nie powinny powstawać bez zaangażowania ludzi”⁵. Wskazał również, że inicjatywa Off Radia Kraków została przeprowadzona w ramach działalności nadawcy publicznego, a więc instytucji, która „w sposób szczególny” powinna „wyznaczać standardy oraz stać na straży wiarygodności, rzetelności i autentyczności”⁶. Jego zdaniem przypadek ten stanowił „ważne memento” i „groźny precedens”, otwierający wrota „do świata, w którym doświadczonych pracowników [...] związanych z sektorem medialnym oraz [...] zatrudnionych w branżach kreatywnych zastąpią maszyny”⁷.

Debata rozgorzała także w kręgach literackich i politycznych. Jakub Żulczyk, wpływowy pisarz i scenarzysta, określił decyzję o przeprowadzeniu eksperymentu jako „absolutnie skandaliczną”, podkreślając, „że

³ <https://edition.cnn.com/2024/10/24/media/polish-radio-ai-presenters-scli-intl/index.html> (dostęp: 13.01.2025).

⁴ <https://www.abc.net.au/news/2024-10-25/Off-radio-krak%C3%B3w-polish-station-ai-hosts-explained/104516864> (dostęp: 13.01.2025).

⁵ https://www.petycjeonline.com/apel_rodowiska_kultury_i_mediow_w_sprawie_sytuacji_w_Off_radiu_krakow_i_zastapienia_pracownikow_sztucznej_inteligencji (dostęp: 06.01.2025).

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

dotyczy ona państwowego radia”⁸. Jeden z komentatorów jego wpisu zauważył, że „choć AI niesie ze sobą wiele niebezpieczeństw, to z całą pewnością jest kierunkiem, z którego nie zawrócimy”⁹. Ktoś inny dodał, że „nadchodzą zmiany na naszych oczach”¹⁰. Eksperyment wywołał także reakcje przedstawicieli polskich władz państwowych. Krzysztof Gawkowski, obecnie wicepremier i minister cyfryzacji, skomentował sprawę na portalu X w sposób następujący: „choć jestem fanem rozwoju AI to uważam, że pewne granice są coraz częściej przekraczane. Sztuczna inteligencja nie może powodować różnic społecznych czy wykluczenia. Symbiozę AI i człowieka trzeba dobrze uregulować”¹¹.

Zarysowana powyżej krytyka eksperymentu odegrała kluczową rolę w jego przedwczesnym zakończeniu. Jednak ostateczna reakcja redakcji Off Radia Kraków również wywołała kontrowersje. Jak wspomniałem wcześniej, projekt miał pierwotnie trwać trzy miesiące, jednak przerwano go po około tygodniu w związku z licznymi polemikami i głosami krytycznymi, które pojawiły się w trakcie jego realizacji. Według Mateusza Demskiego, w efekcie protestu oraz po negatywnych reakcjach mediów i użytkowników, część treści zamieszczonych na stronie internetowej stacji została usunięta lub przeredagowana, co dziennikarz uznał za niezgodne z zasadami etyki. Raport ewaluacyjny przedstawiony na stronie internetowej stacji miał jednak wydźwięk pozytywny. Podkreślono, że eksperyment spełnił swoją funkcję, prowokując debatę na temat relacji między sztuczną inteligencją a kulturą, co uznano za osiągnięcie podstawowego celu projektu. Redaktor naczelny stacji podsumował to w następujący sposób:

⁸ <https://www.facebook.com/jakub.zulczyk/posts/pfbidonB1QVXYPE3HjdeCH18hB63w5B7jUfaNuEdxGKftAqr5ZiCVF7zcYtnYs83wgoGPI> (dostęp: 13.01.2025).

⁹ Michał Wojciech Wojciechowski, komentarz datowany na 22 października 2024, godz. 12:18 (GMT+1). <https://www.facebook.com/jakub.zulczyk/posts/pfbidonB1QVXYPE3HjdeCH18hB63w5B7jUfaNuEdxGKftAqr5ZiCVF7zcYtnYs83wgoGPI> (dostęp: 13.01.2025).

¹⁰ Radosław Seredyński, komentarz datowany na 22 października 2024, godz. 19:21 (GMT+1). <https://www.facebook.com/jakub.zulczyk/posts/pfbidonB1QVXYPE3HjdeCH18hB63w5B7jUfaNuEdxGKftAqr5ZiCVF7zcYtnYs83wgoGPI> (dostęp: 13.01.2025).

¹¹ <https://x.com/KGawkowski/status/1848764689708126421?prefetchTimestamp=1736766302375&mx=2> (dostęp: 13.01.2025).

[...] po tygodniu zebraliśmy tak wiele obserwacji, opinii, wniosków, że uznaliśmy, iż [...] kontynuacja [eksperymentu stała się] [...] bezcelowa. W Off Radio Kraków kończymy z audycjami tworzonymi przez dziennikarzy z udziałem sztucznej inteligencji (Pulit 2024b).

Dla wielu obserwatorów był to raczej akt wycofania się pod presją opinii publicznej niż naturalne zwieńczenie badania.

Autentyczność, transhumanizm, metodologia

Jednym z kluczowych pojęć pojawiających się w dyskusjach wokół eksperymentu Off Radia Kraków była autentyczność. W etnomuzykologii kategoria ta od dawna stanowi przedmiot analiz, zarówno w odniesieniu do muzycznych praktyk wykonawczych, jak i ich medialnych reprezentacji (Stamatis 2019). Jak zauważa Regina Bendix, autentyczność nie jest właściwością samych zjawisk kulturowych, lecz efektem społecznych negocjacji (Bendix 1997). W omawianym przypadku sztucznie wygenerowanych osób spikerskich doszło do sytuacji, w której autentyczność nie wynika już z cielesnej obecności nadawcy. Rodzi się pytanie, czy możliwe jest zachowanie autentyczności, gdy komunikat powstaje za pośrednictwem bezosobowego systemu generatywnego, czyli bez wyraźnie określonego autora.

Eksperyment Off Radia Kraków można również interpretować w perspektywie transhumanizmu. W tym ujęciu współpraca człowieka i technologii nie oznacza utraty kreatywności, lecz jej przekształcenie w formę współprodukcji, w której granica między twórcą a narzędziem staje się płynna (Braidotti 2013). „Autorem” programu radiowego staje się system hybrydowy, złożony z ludzi, danych i infrastruktury technologicznej. Eksperyment Off Radia Kraków można zatem postrzegać jako laboratorium medialne, w którym człowiek i algorytm współdzielą przestrzeń komunikacji. Prezenter wygenerowany przez systemy AI staje się cyborgicznym podmiotem, łączącym cechy ludzkiego głosu i maszyny nowej logiki, a tym samym redefiniującym tradycyjne kategorie autorstwa

i sprawczości. Sztuczna inteligencja przestaje być jedynie narzędziem technologicznym. Staje się aktorem uczestniczącym w procesie kulturowym, współtworząc selekcję prezentowanych nagrań, komentarze i wartościowanie w zakresie muzyki.

Wykorzystanie narzędzi AI do procesu doboru muzyki na podstawie przewidywanych preferencji słuchaczy stanowić może kolejny obszar refleksji etnomuzykologicznej. Choć takie rozwiązania mają na celu dopasowanie ramówki radiowej do gustów odbiorców, niosą ze sobą ryzyko ograniczenia różnorodności prezentowanych treści. Badania wskazują, że algorytmy stosowane w platformach społecznościowych i muzycznych serwisach streamingowych często wzmacniają istniejące trendy zamiast je różnicować, co prowadzi do homogenizacji repertuaru (Wang 2024). W przypadku Off Radia Kraków poleganie na algorytmicznej selekcji repertuaru mogło zatem osłabić potencjał stacji jako przestrzeni muzycznych odkryć. Z perspektywy etnomuzykologii rodzi to pytania o wpływ AI na sposoby konsumpcji muzyki. Czy algorytmiczne narzędzia sprzyjają reprezentacji różnorodnych stylistyk muzycznych, czy raczej promują określone gatunki i wykonawców? Opierając wybór repertuaru na decyzjach sztucznej inteligencji, stacja mogła nieumyślnie faworyzować utwory o charakterze komercyjnym kosztem mniej znanych lub eksperymentalnych, co prowadziłoby do ograniczenia różnorodności – wartości szczególnie istotnej w działalności nadawcy publicznego.

Eksperyment Off Radia Kraków skłania także do refleksji nad wyzwaniem metodologicznymi. Tradycyjne narzędzia etnomuzykologiczne, jak obserwacja uczestnicząca, wywiady pogłębione czy nagrania terenowe, wymagają dostosowania do sytuacji, w których istotną rolę odgrywa sztuczna inteligencja. Zrozumienie motywacji stojących za omawianym projektem wymagałoby analizy relacji między ludzkimi twórcami a algorytmicznymi systemami, co implikuje konieczność włączenia do metod badawczych etnografii cyfrowej oraz krytycznych studiów nad AI. Oznacza to potrzebę badania nie tylko efektów działania mediów wykorzystujących sztuczną inteligencję (na przykład poprzez tworzenie

dokumentacji „terenowych” audycji generowanych algorytmicznie), lecz także zbiorów danych i procesów informatycznych warunkujących powstawanie i selekcję treści muzycznych. Przyjęcie takiej perspektywy zakłada, że etnomuzykologia, tradycyjnie skoncentrowana na ludzkich praktykach muzycznych, powinna uwzględniać również hybrydowe formy ekspresji, w których przestrzeni badań staje się infrastruktura technologiczna. W tym sensie analiza przypadku Off Radia Kraków wskazuje na potrzebę poszerzania pola badawczego etnomuzykologii o sztuczną inteligencję jako nowego uczestnika kultury muzycznej. Projekty badawcze tego rodzaju są już prowadzone, między innymi w odniesieniu do współczesnych przejawów irlandzkiej muzyki tradycyjnej (Kanhov i in. 2024).

Konsekwencje

Eksperyment Off Radia Kraków stanowi przykład istotnego momentu globalnej transformacji, w którym sztuczna inteligencja wkracza w obszary kreacji oraz pośredniczy w procesach dystrybucji i odbioru muzyki. Przedsięwzięcie to skłania do refleksji, w jaki sposób wykorzystanie AI redefiniuje pojęcia kreatywności i autorstwa. Radiowe narracje wygenerowane przy udziale algorytmów wskazują na przejście od indywidualnego lub zbiorowego „ludzkiego” autorstwa do modelu, w którym ludzie i maszyny współuczestniczą w procesach twórczych w ramach układu hybrydowego.

Przemiany widoczne są również w sposobie postrzegania głosu jako medium relacji społecznej. W kulturze cyfrowej opartej na automatyzacji głos przestaje być wyłącznym znakiem indywidualnej tożsamości, stając się interfejsem między systemem informatycznym a człowiekiem (odbiorcą). Syntetyczny głos prezenterów Off Radia Kraków nie stanowi jedynie imitacji ludzkiej mowy. Jest nową formą dźwiękowej obecności pozbawionej cielesnego zakorzenienia, a więc także emocjonalnej autentyczności. Eksperyment otwiera tym samym przestrzeń, w której

autentyczność staje się raczej funkcją percepcji, niż konkretnego, ucieleśnionego źródła przekazu.

Eksperyment Off Radia Kraków uwidacznia również przemiany zachodzące w obszarze zatrudnienia w sektorze kreatywnym. Zastąpienie dziennikarzy przez generowane algorytmicznie treści multimedialne może wzbudzać szersze obawy dotyczące wpływu automatyzacji na miejsca pracy w kulturze. W perspektywie etnomuzykologicznej dotyczą one przede wszystkim przyszłości ludzkich kompetencji, wiedzy eksperckiej oraz zapotrzebowania na nie w warunkach rosnącej automatyzacji. Jeśli produkcja kulturowa (w tym muzyczna) coraz silniej opiera się na systemach AI, pojawia się pytanie o dalszą rolę ludzkich umiejętności i doświadczeń, które dotychczas były fundamentem procesów twórczych. Jest to kwestia istotna dla etnomuzykologii, lecz także dla innych dyscyplin akademickich.

Na poziomie instytucjonalnym eksperyment ujawnił ambiwalentną postawę mediów publicznych w czasach technologicznej transformacji. Off Radio Kraków, będące częścią publicznego Radia Kraków SA, realizowało swoją misję, a więc działało w ramach określonych standardów etycznych dotyczących reprezentacji, różnorodności i dostępności treści. Wprowadzenie sztucznej inteligencji w miejsce dziennikarzy-ludzi zakwestionowało założenia tej misji, prowokując pytania o odpowiedzialność instytucji publicznych za utrzymanie jakości swojego programu. W tym ujęciu projekt stał się nie tylko studium przypadku technologicznego i etycznego, ale także politycznego.

Zakończenie

Eksperyment Off Radia Kraków z października 2024 roku stanowi jeden z przypadków granicznych w dziejach mediów muzycznych. Jego znaczenie wykracza poza lokalny kontekst, ujawniając napięcia charakterystyczne dla dynamicznie rozwijającej się globalnej kultury algorytmicznej. Są one widoczne w przestrzeni znajdującej się gdzieś pomiędzy

ludzką kreatywnością a automatyzacją, innowacją a etyką, autentycznością a symulacją. Technologia staje się jednym z aktorów kultury współczesnej, współtworząc znaczenia, emocje i wartości również w obszarze muzyki. Etnomuzykologia zaś do obszaru badań definiowanego geograficznie i kulturowo dodaje wirtualne przestrzenie cyfrowe, w których praktyki muzyczne są realizowane przez ludzi i maszyny.

Analiza dyskursów wokół Off Radia Kraków ujawnia potrzebę zastosowania nowych narzędzi metodologicznych, łączących etnografię cyfrową, studia nad technologią oraz krytykę mediów. W centrum zainteresowania badawczego znajdują się także procesy, w ramach których algorytmy wchodzą w relacje z kulturą ludzką, przekształcając sposoby produkcji, słuchania, interpretowania i wartościowania muzyki.

W wymiarze społecznym eksperyment odsłania napięcie między ekonomiczną racjonalizacją mediów publicznych a ich misją. Zastąpienie dziennikarzy-ludzi prezenterami wygenerowanymi przy użyciu narzędzi sztucznej inteligencji prowadzi do kryzysu zaufania wobec tych instytucji, które, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, powinny pełnić funkcje gwarantów autentyczności i różnorodności kulturowej. Eksperyment Off Radia Kraków staje się zatem nie tylko przykładem zastosowania innowacji medialnej, lecz także zwierciadłem, w którym ukazuje się wizja przyszłości sektorów kreatywnych. Ilustruje dwoistą naturę postępu technologicznego, umożliwiającego wprowadzanie innowacji z jednej strony, z drugiej – burzącego dotychczasowy porządek świata.

Literatura cytowana

- Braidotti, Rosi 2013: *The Posthuman*. Cambridge: Polity.
- Bendix, Regina 1997: *In Search of Authenticity: The Formation of Folklore Studies*. Madison: University of Wisconsin Press.
- Kanhov, Elin; Kaila, Anna-Kaisa; Sturm, Bob L. T. 2024: *Innovation, data colonialism and ethics: critical reflections on the impacts of AI on Irish traditional music*. „Journal of New Music Research”, 53(1–2), 47–63.
- Moore, Allan F. 2002: *Authenticity as Authentication*. „Popular Music”, 21(2), 209–223.
- Pink, Sarah; Horst, Heather; Postill, John; Hjorth, Larissa; Lewis, Tania, Tacchi, Jo 2016: *Digital Ethnography: Principles and Practice*. London: Sage.
- Pulić, Marcin 2024a: *Radio AI. Jakie były założenia projektu*. <https://OFF.radio-krakow.pl/newsy/posluchaj-jak-brzmi-OFF-radio-krakow-tworzone-przy-udziale-narzedzi-sztucznej-inteligencji> (dostęp: 12.01.2025).
- Pulić, Marcin 2024b: *Czego dowiedzieliśmy się o AI i nas samych. Podsumowanie eksperymentu OFF Radia Kraków*. <https://Off.radiokrakow.pl/newsy/czego-dowiedzielismy-sie-o-ai-i-nas-samych-podsumowanie-eksperymentu-Off-radia-krakow> (dostęp: 12.01.2025).
- Sterne, Jonathan 2012: *MP3: The Meaning of a Format*. Durham: Duke University Press.
- Wang, Emily 2024: *Homogenization of Pop Music: How Social Media's Algorithms Prevent Creativity and Innovation*. „Scholarly Review Journal SR Online: Showcase”.

SUMMARY

Radio AI: An Ethnomusicological Study of OFF Radio Kraków's Experiment with Artificial Intelligence

This article examines the October 2024 experiment conducted by Off Radio Kraków, which introduced AI-generated radio presenters and employed algorithmic tools for producing spoken content and selecting musical repertoire. Announced as a study of human-algorithm collaboration, the project triggered an extensive public debate concerning the authenticity of mediated musical broadcasting, the ethical limits of automation, and the implications for labour conditions within the creative industries. The article reconstructs the motivations behind the project — both commercial and cognitive — together with its implementation and public reception, revealing a collision between two dominant discourses: technological enthusiasm and criticism focused on the dehumanisation of public service media and the erosion of audience trust. The analysis addresses the impact of AI on notions of authenticity, musical diversity and creative agency, situating these issues within broader ethnomusicological debates on the mediation of music, transhumanism, algorithmic homogenisation and the role of human expertise. The article also highlights methodological challenges arising from the study of musical practices co-produced by humans and algorithmic systems, emphasising the need to integrate digital ethnography and critical AI studies into the contemporary ethnomusicological toolkit.

Keywords: Artificial intelligence, radio, authenticity, algorithm, transhumanism, digital ethnography.